

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 รับที่ ๕๐๗/๕๕ วันที่ ๓๐ พ.ค. ๒๕๕๔
 เวลา ๑๓.๕๐ ส่ง นศพ.
 สำนักการประชุม

๕๒๗-๕๔๐๙๑๙ f4
 เลขรับ 3766
 วันที่ 30 พ.ค. 2554
 เวลา 11.07 น.

วุฒิสภา
 ถนนอุทองใน กทม.
 ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเสนอญัตติ เรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการตั้งถิ่นฐาน และการผังเมือง
 กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

การวางผังเมืองในประเทศไทย และการนำไปบังคับใช้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีการใช้ที่ดินผิดประเภทอย่างต่อเนื่อง เช่นการนำพื้นที่เกษตรไปสร้างหมู่บ้านจัดสรรและโรงงานอุตสาหกรรม การเจริญเติบโตของเมืองเป็นไปอย่างไม่มี การควบคุมความหนาแน่น ไม่มีพื้นที่ว่างตามขอบเมือง (Green belt) มีการสร้างอาคารทับคูเมืองกำแพงเมือง หรือการก่อสร้างอาคารประชิดเขตที่เป็นมรดกวัฒนธรรมและแหล่งประวัติศาสตร์โบราณคดี เช่นก่อสร้างเจ้าแม่กวนอิมและอาคารปฏิบัติธรรมริมสะพานข้ามแม่น้ำแคว การเตรียมการก่อสร้างโรงแรม 32 ชั้นในเขตพื้นที่ธรณีสงฆ์ และเตรียมการสร้างทางเดินลอยฟ้า (Sky Walk) ในย่านธุรกิจของกรุงเทพฯ ในขณะที่ถนนหลายแห่งไม่มีทางทำให้คนเดิน เป็นต้น

การเพิ่มพลเมืองในอนาคตเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็นต้องมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างถูกต้อง ต้องเคารพต่อธรรมชาติ พืชพันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติและเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอำนาจทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศและของโลก พืชพันธุ์มรดกวัฒนธรรมเพื่อความเป็นชาติและช่วยพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสาธารณูปการอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ ไม่ต้องผจญกับปัญหาน้ำท่วมหรือดินถล่ม คั้นพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนมีที่ทางทำมาหากิน การเดินทางไปทำงานสะดวกและใช้พลังงานต่ำ

อดีตและปัจจุบัน – ความล้มเหลวของการผังเมือง¹

- ประเทศไทยไม่เคยมีการวางผังเฉพาะ มีแต่ “ผังเมืองรวม” ที่หยาบและกำหนดเขตเป็นสีโดยไม่คำนึงถึงรายละเอียดและไม่สัมพันธ์กับพื้นที่ที่เลยเขตสีนั้นออกไป ซึ่งปกติจะต้องมีแผนภาคควบคู่ให้แนวทาง
- ผังเมืองไม่เคยมีการปฏิบัติให้เป็นจริงได้เนื่องจากขาดรายละเอียดและไม่มีการควบคุมการพัฒนา เวลาปัจจุบันเพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับแผนอนาคตระยะยาวได้
- ผังเมืองให้ความสำคัญในด้านภูมิสถาปัตย์ นิเวศวิทยา อุทกศาสตร์และปัจจัยอื่น ๆ น้อยมากและไม่มีการบูรณาการกับแผนภาค ไม่พิทักษ์พื้นที่เกษตรกรรมทรัพยากร ปลดปล่อยให้มีการพัฒนาแหล่งธรรมชาติที่สวยงามและระบบนิเวศ(เช่นที่เกาะช้าง เขาใหญ่ :ตริงใจ)รวมถึงพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งทำหน้าที่หน่วงน้ำทำให้เกิดภัยพิบัติบ่อยครั้ง
- ประเทศไทยยังไม่มีแผนภาคและการวางแผนที่ดินแบบบูรณาการ (Integrated Regional and Land Planning) ที่สมบูรณ์ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการวางผังเมืองทั่วประเทศ

¹ ศ.เดชา บุญค้ำ ธันวาคม 2552 – ปรับปรุงจาก “การรวมหน่วยงานผังเมืองไว้ในกลุ่มนโยบายระดับชาติ 2545”

- โดยลักษณะองค์กรของหน่วยงาน หน่วยงานผังเมืองที่เคยเป็นกรมการผังเมืองซึ่งไม่มีอำนาจในหน้าที่พอที่จะโน้มนำและเรียกข้อมูลจากหน่วยงานต่างกระทรวงอยู่แล้ว กลับถูกยุบเล็กลงเป็นหน่วยเล็กๆ ในกรมโยธาธิการ จึงไร้ความสามารถในการติดตามและทำแผนและผังให้เป็นจริงได้ แผนพัฒนาของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดินจึงไม่ไปในทิศทางเดียวกัน นักวางแผนระยะยาวกลับต้องมาทำงานระยะสั้นเฉพาะหน้า ตามใจผู้บริหารงานประจำวันที่มีตำแหน่งสูงกว่า
- ผังเมืองของไทยขาดพื้นฐานปรัชญา และแนวความคิดที่ทันโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโลกร้อนหรือเรื่องการพัฒนาแบบยั่งยืนใดๆ
- ผู้บริหารสูงสุดของประเทศไม่เห็นความสำคัญ หรือ อยู่ได้ไม่นานพอที่จะให้ความเอาใจใส่ด้านการผังเมืองและการตั้งถิ่นฐานของประชากรซึ่งเป็นงานระยะยาวที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง เพราะขาดกฎหมายบังคับให้ฝ่ายบริหารปฏิบัติตามนโยบายแห่งชาติ (Policy Acts)

กรอบการดำเนินงาน

เป็นการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างสมาชิกวุฒิสภาในหลายคณะกรรมการและหลายสาขาวิชา ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการผังเมือง ภูมิสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน การคมนาคม การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีวิธีดำเนินการคือ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ระดับกระทรวง กรม จังหวัด อบจ. อบต. ฯลฯ ให้จัดทำบัญชีข้อมูลพื้นฐานของแหล่งทรัพยากรอย่างละเอียดในทุกด้านดังนี้

1. พื้นที่นา แม่น้ำ ลุ่มน้ำย่อย พื้นที่ต้นน้ำทั่วประเทศ
2. พื้นที่สำคัญทางธรรมชาติ เช่น ป่าชายเลน ป่าไม้ ภูเขา
3. พื้นที่สำคัญทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว เช่น โบราณสถาน กำแพงเมือง คูเมือง วัดและศาสนสถานต่างๆ ชุมชนโบราณที่มีเอกลักษณ์ ตลาดเก่า และแหล่งประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ
4. สรุปผลการศึกษา ทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมสมาชิกวุฒิสภา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะรัฐมนตรี

อาศัยอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๓๘ ข้าพเจ้าจึงขอเสนอญัตติเรื่อง ขอให้วุฒิสภาพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาเรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการผังเมือง โดยมีระยะเวลาพิจารณาศึกษา ๓๖๐ วัน

สำหรับเหตุผลและรายละเอียดเพิ่มเติม ข้าพเจ้าจะได้ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

กลุ่มงานญัตติ
ที่ ๑๒ (น) / ๒๕๕๕
วันที่ ๓๐ / พ.ค. / ๕๕
เวลา ๑๕:๒๔ น.

สำนักการประชุม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณตรีังใจ บุณสมภพ) ผู้เสนอญัตติ

สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๒๙

ผู้รับรองบัญชีเรื่อง ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาการตั้งถิ่นฐานและการวางผังเมือง

(๑๗) นาย ส.ท. ชลลภรณ์
(นาย ก.ท. ไทลวด)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๕๘ ✓

(๑๘) นาย อ.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. สิมสมบูรณ์)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๘๗ ✓

(๑๙) นาย ส.ท. อธิวัฒน์
(นาย ส.ท. อธิวัฒน์)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๔๒ ✓

(๒๐) นาย ส.ท. อธิวัฒน์
(นาย ส.ท. อธิวัฒน์)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๖๐ ✓

(๒๑) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๐๖ ✓

(๒๒) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ..... ✓

(๒๓) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๙๖ ✓

(๒๔) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๔๕ ✓

(๒๕) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๗๔ ✓

(๒๖) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๖๗ ✓

(๒๗) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๐๔ ✓

(๒๘) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๖๒ ✓

(๒๙) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๑๔๐ ✓

(๓๐) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๑๒๒ ✓

(๓๑) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๐๘๐ ✓

(๓๒) นาย ส.ท. ๒๐๓๗
(นาย ส.ท. ๒๐๓๗)
สมาชิกวุฒิสภา หมายเลข ๑๒๑ ✓

กรรมการวิสามัญศึกษาการตั้งถิ่นฐานและการวางผังเมือง
นาย ส.ท. ๒๐๓๗
นาย ส.ท. ๒๐๓๗
๓๐ ๖๐ ๕๔

